

zo thuis als
maar kan

de waalboog

Logopedie

TOPZORG EN BEHANDELING

De logopedist van De Waalboog verleent na verwijzing van de specialist ouderengeneeskunde hulp bij problemen op de volgende gebieden; spraak, stem, taal, gehoor en slikken. Hieronder wordt kort uitgelegd wat de aandachtsgebieden inhouden en welke hulp de logopedist daarbij biedt. Nadere informatie treft u aan in folders 'Dysartrie', 'Afasie', 'Gehoorproblemen', 'Rechterhemisfeer communicatiestoornissen' en 'Slikproblemen'.

Spraak en Stem

Problemen met de uitspraak van klanken, woorden en zinnen kunnen onder meer ontstaan door neurologisch letsel zoals de ziekte van Parkinson, een hersenbloeding of -infarct of Multiple Sclerose. Deze aandoeningen kunnen ook problemen met stemgeving veroorzaken. Behalve het onduidelijk spreken heeft de cliënt dikwijls ook problemen op het gebied van de stem, de ademhaling, de zinsmelodie, het spreektempo en/of het stemvolume. Wanneer de cliënt voorheen normaal kon spreken noemen we de ontstane spraakstoornissen dysartrie. De logopedist onderzoekt de cliënt en maakt een analyse van de problemen. Daarna wordt in overleg met de cliënt een therapieplan opgezet.

Taal

Problemen met taal kunnen ontstaan na hersenletsel, bijvoorbeeld een hersenbloeding, een herseninfarct of een hersentumor. De cliënt heeft van tevoren normaal over de taal kunnen beschikken. We noemen deze stoornis afasie. Iemand met afasie kan niet meer (of slechts ten dele) duidelijk maken wat hij wil, denkt of voelt. Sommige cliënten met afasie kunnen taal wel goed begrijpen, maar hebben moeite met het vinden van de juiste woorden of met het vormen van zinnen. Anderen spreken juist wel veel, maar wat zij zeggen is voor de gesprekspartner niet of moeilijk te begrijpen; deze mensen hebben vaak grote problemen met het begrijpen van taal. Er zijn vaak problemen met spreken, begrijpen, lezen en schrijven van talige informatie. Iemand met afasie kan in een sociaal isolement raken, omdat zijn mogelijkheden om te communiceren zijn verminderd. De aard en de ernst van de afasie verschilt enorm per cliënt. Daarnaast kunnen er communicatieproblemen ontstaan door letsel in de rechterhersenhelft. Wanneer iemand rechterhemisfeer communicatiestoornissen heeft, lijkt diegene ogenschijnlijk niet taalgestoord. De problemen

kunnen tot uiting komen bij het begrijpen van taal, bij het uiten van taal en in het toepassen van communicatieregels.

Ook kunnen er communicatieproblemen ontstaan door een dementie-syndroom. Ook dan kan een cliënt niet meer (of slechts ten dele) duidelijk maken wat hij wil, denkt of voelt, omdat de woorden zoek zijn. Daarnaast kunnen er problemen voorkomen met het begrijpen van informatie, het lezen en het schrijven. De logopedist test de cliënt om zo tot een goede diagnose te komen. De logopedist behandelt de cliënt en begeleidt zijn omgeving in het omgaan met de communicatiestoornis.

Gehoor

Slechthorendheid komt veel voor bij oudere cliënten. Vaak is het een vorm van 'ouderdomsslechthorendheid' waarbij met name de hoge tonen niet goed gehoord worden. De cliënt heeft dan moeite om spraak te verstaan, vooral in een gezelschap. Daarin schuilt het gevaar dat een slechthorende zich terugtrekt in de communicatie met anderen.

De logopedist onderzoekt het gehoor en kan de specialist ouderengeneeskunde vervolgens adviseren om de cliënt door te sturen naar de KNO-arts, het audiologisch centrum of de audicien.. Het is afhankelijk van uw situatie en zorgverzekeraar of een verwijzing van de kno-arts of audiologisch centrum noodzakelijk is. Raadpleeg hiervoor uw eigen verzekeraar. Indien u in aanmerking komt voor een of twee hoortoestellen past de udicien (hoortoestellenfirma) deze aan en stelt ze tussentijds bij. De logopedist begeleidt de cliënt en de omgeving in de omgang met het hoortoestel. Het is van groot belang om duidelijk tegen de cliënt te praten, maar hierbij niet te gaan schreeuwen. Het geluid wordt dan (zeker bij mensen met een hoortoestel) akelig en vervormd waargenomen door de cliënt.

Slikken

In het specialistisch zorg- en behandelcentrum komen regelmatig slikproblemen voor. De slikklachten kunnen allerlei oorzaken hebben, bijvoorbeeld hersenletsel, spierziekten of neurologische ziekten als de ziekte van Parkinson of M.S. Ook bij dementie kunnen slikproblemen ontstaan.

Enkele voorbeelden waarom het eten en/of drinken problemen oplevert:

- niet goed kunnen beginnen met slikken
- niet goed kunnen kauwen
- verslikken
- geen goede lipsluiting waardoor voeding en vocht uit de mond lopen

Bij cliënten met een dementie kunnen ook problemen optreden doordat de cliënt het eten of drinken niet herkent of niet meer zelfstandig kan eten of drinken. Er kan tevens sprake zijn van afweergedrag of juist ontremming bij het eten. De logopedist onderzoekt en behandelt zo mogelijk het slikken in overleg met de cliënt en/of zijn omgeving. Door gerichte oefeningen of door het aanpassen van de voeding (in overleg met de diëtist en specialist ouderengeneeskunde) wordt getracht de klachten te verminderen of te verhelpen. Indien nodig wordt er met andere disciplines samengewerkt.

Nadere informatie

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de logopedist. De logopedist is van maandag t/m vrijdag telefonisch bereikbaar op 024 -382 6401 en per e-mail: logopedie@waalboog.nl. Daarbij kan ook bekeken worden of de communicatie verbetert als er gebruik gemaakt wordt van communicatiehulpmiddelen zoals schrijven, het gebruik van een letterbord of een spraakcomputer.

BV 4.35./ jan-15 - jan-18 / versie 5

zo thuis als
maar kan

de waalboog

Postadres
Postbus 31071
6503 CB Nijmegen

T 024 - 322 82 64
info@waalboog.nl
www.waalboog.nl

